

Terceira declinación: Temas en sibilante e vogal

¿Por que é importante?

Os temas en sibilante e vogal permítenos conxugar non só substantivos, senón tamén adxectivos, sendo moi produtivos neste campo.

116

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Recapitulación da 3ª declinación ata agora

Tipo de tema	
Oclusiva	β, γ, δ, κ, π, τ
Soante	λ, ν, ρ
ντ “nasal reforzada”	ντ

Temas desta unidade	
Sibilante	ος, ης
Temas en vogal	ι, υ (con e sen alternancia vocálica)
Temas en ditongo	αυ, ου, ευ

A terceira declinación pódese sentir difícil se nos centramos nas diferenzas, pero esa dificultade esvaeceuse cando vemos as semellanzas. Imos tratar de buscalas.

117

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Os temas en sibilante: como se forman?

	Substantivos Neutros en -ος		Substantivos e adxectivos en -ης			
	N S	N P	M/F S	N S	M/F P	N P
Nom.	γένος "raza, liñaxe"	γένε ~~σ~~ -α* > γένη	ἀληθής	ἀληθές "verdad eiro"	ἀληθέ ~~σ~~ -ες* > ἀληθεῖς (Acc. = Nom.)	ἀληθέ ~~σ~~ -α* > ἀληθη
Voc.			ἀληθής			
Acc.			ἀληθέ ~~σ~~ -α* > ἀληθη			
Gen.	γένε ~~σ~~ -ος* > γένους	γενέ ~~σ~~ -ων* > γενῶν	ἀληθέ ~~σ~~ -ος* > ἀληθοῦς		ἀληθέ ~~σ~~ -ων* > ἀληθῶν	
Dat.	γένε ~~σ~~ -ι* > γένει	γένεσι (ν)	ἀληθέ ~~σ~~ -ι* > ἀληθει		ἀληθεσι(ν)	

As desinencias non cambian; o que sucede é que se dan contraccións que modifican a súa forma orixinal. Se pensamos nas contraccións, veremos que sempre seguen esa lóxica:

	α	ε	ει	η	η	ι	ο	οι	ου	ω	ω
α	α		α	α	α	αι	ω	ω	ω		ω
ε	η	ει	η	η	ει		ου	οι	ου	ω	ω
ο	ω	ου	οι	ω	οι			οι	ου		ω

118

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Os temas en sibilante: notas

Veredes que hai nomes propios que, por **analogía** con outros, acabarán declinandose pola **primeira**: ὁ Σωκράτης, -ους > Σωκράτης, -ου "Sócrates"

Outros temas en sibilante:

Substantivos **neutros** en **-ας**: τὸ γῆρας, γήρως "a vellez"

Substantivos **masculinos** e **femininos** en **-ως**: ἡ αἰδῶς, αἰδοῦς "respecto"

Varios destes temas en sibilante acabarán recibindo un alongamento en **-τ-**: τὸ κρέας, κρέως > κρέας, κρέατος "a carne"; ὁ ἔρως, ἔρωτος "o amor".

119

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Completa seguindo o modelo:

1	ἀλήθεια	verdade	ἀληθής, -ές	verdadeiro
2	ἀσθένεια	debilidade		
3	ἀκρίβεια	exactitude		
4	ἀμαθία	ignorancia		
5	ἀτυχία	infortunio		
6	εὐτυχία	boa sorte		
7	ἀσέβεια	impiedade		
8	ἀμέλεια	despreocupación		
9	εὐτρέπεια	idoneidade		

120

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Concorda o adxectivo entre parénteses co substantivo correspondente:

τὸν	(ἀμαθής -ές) ignorante, necio.		ἄρχοντα maxistrado; gobernador; arconte.
ἢ	(φοβερός -ά -όν) espantoso, horrendo, terrible		τυραννίς poder absoluto; tiranía.
τὰς	(πλήρης -ες) cheo, enteiro, completo		τριήρεις trirreme [nave]
τοὺς	(ψευδής -ές) embusteiro, mentireiro; falso, inexacto		λόγους
τοῦ	(δυστυχής -ές) desafortunado		πατρός
τῇ	(ἀσθενής -ές) débil, sen forza; ineficaz		θεραπαίνη serventa; serva, escrava (lat.: <i>ancilla</i>)

121

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Lee, analiza e traduce

Os espartanos actúan coma os ríos nas súas campañas

Ὅμοιον τοῖς ποταμοῖς ἐστὶ τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πρᾶγμα· οἱ ποταμοὶ γὰρ πρὸς μὲν ταῖς πηγαῖς μικροὶ εἰσιν καὶ εὐδιάβατοι, ὕστερον δὲ ἐπεμβάλλουσιν ἕτεροι ποταμοὶ καὶ ἰσχυρὸν τὸ ρεῦμά ἐστιν. Καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως· πρῶτον μὲν μόνοι στρατεύουσιν, ὕστερον δὲ συμμάχους παραλαμβάνουσι καὶ δυνατοὶ εἰσιν.

Xenofonte, *Helénicas*, 4, 2 (texto adaptado)

122

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo

Glosario

ὅμοιος/ ὁμοίος, ἄ- ον:	semellante, igual, parecido, mesmo, inmutable	ῥεῦμα	corrente, fluxo, oleaxe.
ποταμός	río	πρωτός	primeiro, principal πρῶτον (adv.) en primeiro lugar
Λακεδαιμόνιος	lacedemonio, espartano	μόνος	solo, único; solitario, illado (adv.) μόνον y μόνως.
πρᾶγμα	acción, feito, ocupación, asunto, cousa, acción	στρατεύω	avanzar cun exército.
πηγή	manancial, fonte	σύμμαχος	aliado ou auxiliar na guerra
εὐδιάβατος	fácil de franquear	παραλαμβάνω	tomar consigo, recibir, herdar.
ὕστερος	último, posterior, seguinte ὕστερον (adv.) detrás, despois	δυνατός	forte, poderoso, capaz.
ἐπεμβάλλω	lanzarse cara, abalanzarse		
ἕτερος	o outro		
ἰσχυρός	forte, robusto, seguro, poderoso		

123

I.E.S. Auga da Laxe. Irene de la Fuente Páramo